



UNITÁRIUS ÉLET

XLVII. évfolyam 4. szám

1993. július–augusztus

Légy áldás!

„Az Úr ezt mondta Ábrahámnak: Menj el földedről, rokonságod közül és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok neked! Nagy néppé teszek, és megáldalak, naggyá teszem nevedet, és áldás leszel.”

1Móz 12,1–2

A világ tele van Isten áldásával: a nap; a föld, a levegő, a víz, mind az Ő áldása.

A mező, a kert tele van Isten áldásával: kenyér, gyümölcs, virágok, madárdal.

A hajlékunk tele van Isten áldásával: szüleink, testvéreink, asztalunk, ágyunk stb.

Templomunk tele van Isten áldásával: imádságunk, énekünk, szent igénk.

Szívünk tele van: jó kedvünk, hitünk, szeretetünk, gondolataink.

Vajon nekünk nem kell-e Isten áldásának lennünk?

Légy áldás! A jó ember Isten legnagyobb áldása s a világ legnagyobb öröme.

A jó ember Isten munkatársa, hogy a világ Isten országává épülhessen.

A jó ember: boldog ember, mert mindenki és minden szereti. Szereti az Isten, szeretik az emberek, szeretik az állatok, szeretik a virágok, szeretik a csillagok.

„Vagyok, mint minden ember: fenség,

Észak-fok, titok, idegenség,

Lidérces, messze fény,

Lidérces, messze fény,

De, jaj, nem tudok így maradni,

Szeretném magam megmutatni,

Hogy látva lássanak,

Hogy látva lássanak,

Ezért minden: önkínzás, ének:

Szeretném, hogyha szeretnének

S lennék valakié,

Lennék valakié.”

(Ady Endre: Szeretném, ha szeretnének)

Jó embernek lenne a legnagyobb öröm, de egy kicsit nehéz, mert a jóságnak sok ellensége van, Benn és künn is!

Saját gyarlóságaink ellenére és környezetünk állandó csábításai között kell jónak lennünk. Ha akarunk, tudunk jók lenni, mert sok jó segítségünk is van a jóra, benn és künn is.

A jóságért küzdenünk kell. A templom, a gyülekezeti élet ebben segít.

A győzelem jutalma: sok tiszta öröm.

A tiszta öröme tesz boldoggá az életet.

Ha boldog akarsz lenni: légy jó! Légy jó ember! Hol és hogyan?

1. Otthon: ragyogjon a szemed, daloljon a szájad, segítsen a kezed!

2. Az életben: mutass jó példát, légy megbízható! Vállalj szeretetmunkát, szolgálatot, hozz áldozatot!

3. Mindenütt: légy figyelmes, segítségre kész, fegyelmezt!

Az előbbieket szellemében sok nagy emberről tanultunk, hallottunk, olvastunk már, akik egész életüket egy-egy nagy célnak szentelték s azzal az emberek boldogságát szolgálták. Prófétákról, apostolokról, jó és igaz emberekről, akik közelebb segítettek a jó Istenhez. Hősökről, akik harcoltak és meghaltak az igazságért, a szabadságért. Tudósokról, akik keresték és felfedezték Isten törvényeit. Orvosokról, akik életük árán szabadították meg az embereket valamilyen rettenetes betegségtől. Az ilyen emberek életében – jóllehet különböző időben, különböző országokban, különböző célokért küzdöttek – mégis vannak közös vonások. Ilyen közös vonás az is, amit így fejezhetünk ki: életük útja egyenes volt. Valamikor megláttak egy szép célt, megpillantották az igazságot, melynek szolgálatára elhívták őket a jó Isten. S halálig haladtak a cél felé, s írig szolgálták az igazságot.

Ez a gondolat jut kifejezésre akkor, amikor első királyunkra, Szent Istvánra emlékezünk. Rajta is beteljesedett textusunk ígérete: „Nagy néppé teszek, és megáldalak, naggyá teszem nevedet, és áldás leszel”.

Csodálattal emlékezünk életküldetésére, számunkra ő ma is olyan, mint a csillag: fénylik, bátorít, utat mutat nekünk. Hálát adunk Istennek, hogy népünk, országunk számára felbecsülhetetlen áldásként adta első királyunkat, Szent Istvánt. Ápoljuk, gondozzuk gondolatait, elhatározásait, célkitűzéseit, s törekedjünk arra, hogy napról-napra gazdagodjék bennünk a szentistváni életpélda, s ezen keresztül legyünk magyar hazánknak áldásai. Így szépüljön, gyarapodjék az az ország, amelyben élünk, s lelkünkben visszhangozzék:

„Hazádnak rendületlenül

Légy híve, oh magyar;

Bölcsöd az s majdan sírod is,

Mely ápol s eltakar.

A nagy világon e kívül

Ninesen számodra hely:

Áldjon vagy verjen sors keze:

Itt élned, halnod kell.”

(Vörösmarty Mihály: Szózat)

Göncz Mihály

Emlékbeszéd

a székelykeresztúri Orbán Balázs Gimnázium 200 éves évfordulójának záróünnepén

Kedves Testvéreim!

Múlt vasárnap, ősi templomunkban, ahol iskolánk tanárai és növendékei 200 éven át vasárnapról-vasárnapra imádkoztak, hálás kegyelettel emlékeztünk. Ezután a Petőfi Sándor szobra körül, a város főterén összegyűlt sokaság, felekezeteink és a testvérváros lelkészeinek buzgó imádságaival, valamint a polgármester nagyszerű beszédével mély, tiszta áhítattal, megrendült lélekkel idéztük az egymás utáni nemzedékek, drága elődeink hosszú sorát, akik lángoló lélekkel, fáradhatatlan kitartással iskolát építettek azért, hogy Hozseás próféta aggodalma nehogy teljesebbé menjen: „Elvész az én népem, mivelhogy tudomány nélkül való”.

A budapesti Kerepesi úti temető síremlékén Jókai Mórnak, a halhatatlan mesemondónak számunkra is szóló végrendeletét olvashatjuk: „Ami bennem lélek, veletek megy, ott fog köztetek lenni ... és valahányszor megemlékezel rólam, mindig arccal szemközt fogok veled állani”.

Ők, anyáink, apáink, mivelhogy megemlékezünk róluk, ma arccal velünk szemben állanak és üzennek nekünk: a templompadokban mellénk ülnek, szemükben szent biztattással és váddal ezt mondják: „Ne hagyjátok a templomot, a templomot s az iskolát.”

Az emlékezés ünnepi áhítatában Isten iránti alázattal és szavakban ki nem fejezhető hálaadással köszönetet mondunk Istenünknek azért, hogy több mint négy évszázaddal ezelőtt drága, szent ajándékképpen adta nekünk az erdélyi reformáció kiemelkedő jelentőségű prófétáját, Dávid Ferencet az unitárius egyház megalapítóját, akinek történelmi jelentősége többek között abban áll, hogy a reformációt a humanizmus haladó szellemével egybekapcsolta. A tiszta áhítatot a józan értelemmel, a hitet és a tudományt egymással kibékítve, a mindig többre, magasabbra emelkedés vágyát mint hivatást életcéllá magasztosítva, egyházunk valláserkölcsi életét az elkövetkezendő századokra meghatározta. A szüntelen szellemi haladás öntudatos hordozójaként egyházunk évszázadokon át az élen járt minden olyan magasrendű mozgalomban való részvételben, mely népünk szellemi, tekintetben való szüntelen tökéletesedését, értelemben, tudományban való előhaladását szolgálta. Az unitárius vallás egyik alapvető jelentőségű sajátossága, hogy az egyistenben való hit megingathatatlan alapján állva, érdeklődésével minden időben az ember felé fordult. A hangsúlyt az evangélium valláserkölcsi parancsolataira helyezve, elsősorban különböző iskoláin keresztül, növendékeit a jézustanítvány méltóságára és szent felelősségére nevelve, felmérhetetlen jelentőségű hivatást teljesített. Ennek a haladó szellemnek a jegyében létesült a 16. század második felében útjára indult kolozsvári iskolánk és testvéregyházaink hasonlóképpen nemes hivatást betöltő iskolái mellett a székely unitárius és nem unitárius nép önzetlen szolgálatára a székelykeresztúri gimnázium, székely népünknek ez a drága szentélye.

Rendíthetetlen, megdönthetetlen meggyőződéssel hiszszük, hogy ennek az áldott alapon álló iskolának, nagyszerű múltja mellett, szent hivatása van a jövőben is. Legyen ezután is az evangélium szerinti valláserkölcsi életesszemény hordozója. Álljon a mindenkori tudomány színvonalán, mindenekelőtt tanítsa a növendékeket drága magyar nyelvünk minél teljesebb elsajátítására, a költő áldott meg-hagyása szerint:

„Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
És áhítattal ejtsétek a szót,
A nyelv ma néktek végső menedéktek,
A nyelv ma tündérvár és katakomba.”

....
„Úgy beszéljen ma ki-ki,
Magyarul, mintha imádkozna,
Mintha aranyat, tömjént, mirrhát hozna!”

....
„Vigyázzatok: a nyelv ma szent kehely,
Ki borát issza, élet borát issza.”

....
„S a kelyhet többé nem engedi el!”

(Reményik Sándor: Az ige)

Szeretettel köszöntjük Székelykeresztúr nemes lakosságát, nemzetiségre, felekezetre való tekintet nélkül. Köszöntjük a 200 éves iskola mai vezetőit, igazgatóságát, tanárait és növendékeit, köszönjük az évforduló mintaszerű megrendezését.

Mi mindannyian, a nehéz, mostoha, viszontagságos, de dicsőséges múltba tekintve hisszük, hogy ebben a nagyszerű, ősi intézetben a jövőben bizonytalanság és aggodalom nélkül, kiegyensúlyozott körülmények között, Istenben bízva, napi kötelességeinket szent hivatástudattal végezve folyhat nemzedékről-nemzedékre a népünk fennmaradását és áldottabb jövőjét biztosító nevelés és oktatás.

Végül, befejezésképpen újra ismétlem Erdély legnagyobb költőjének mindig időszerű mondanivalóját, szent biztatását:

„Ezer évig nőtt az a virág,
amelynek kelyhe
kifogyhatatlan virággal van tele.
A méhet szent találkozóra várja
A magyar lélek dús virágpóra.
Sírok felett illatoz, lengedez.
A méz a régi lesz,
amely a lélek szent porából készül.
Mi továbbadjuk szent örökségül.”

Dr. Kovács Lajos
püspök

Kétszázadik évforduló

Emlékezzünk régiekről...

Már tavaly, amikor a kicsengetésünk 45. évfordulóját ünnepeltük, kedvesen figyelmeztetett az egyik szervező, az egykori osztálytárs, *Báró József* („civilben” a székelykeresztúri egyházkör esperese), hogy az idén is szeretettel hív és vár a 46. osztálytalálkozóra. Nem értettem a nem kerek évszámot: mire fel találkozunk újból? Kérdésemre elmondta, hogy az ősi *alma materünk* alapításának kerek jubileumát, a 200.-ikat ünnepeljük. „Az már más” – gondoltam és mondtam; nyilvánvaló, hogy aki csak tud és „mozgásképes”, jelen lesz.

Így is volt. A hatalmas szervező-előkészítő munka eredményeként valósággá vált egy álom: a földkerekség csaknem minden pontjáról hatalmas vendiák-sereg (és hozzátartozók) szorította meg a volt igazgatónk, az egykori osztályfőnökök és tanárok, az iskola-társak, az osztálytársak, a padtárs(ak) stb. stb. kezét, ölelte-csókolta a soha nem felejthető barátot, szobátársat, künnlakót, bennlakót, leszármazottat, ismerőst.

Május 9–15. között zajlott a soha el nem felejthető emlékműsor. Volt ott minden, mi szem-szájnak ingere: ünnepi istentisztelet a három felekezet templomában, díszebéd, a Szabadelvű Vallásfelekezetek Világszövetségének főtitkára, a Romániai és a Magyarországi Unitárius Egyház főpásztorainak jelenléte, felsorolhatatlanul sok egyházi és világi személyiség megtisztelő jelenléte. Engedtessek meg e sorok írójának, hogy a név szerinti felsorolástól eltekintsen, de a megjelentekről lustrát készítve, a lap szűkre szabott kereteit sokszorosán túlhaladná a névsor.

Volt osztálykirándulás a Szejké-füzdőre, ahol Orbán Balázs jelképes síremlékét koszorúztuk meg; volt kirándulás a parajdi sóbányába, Szovátra, a Homoród völgyébe, Vargyasra (ez utóbbi helyen a település lelkésze, *Andorkó Ferenc* tiszteletes csodálatos műsoros esttel kedveskedett a Magyarországról különböző busszal érkezett vendiákoknak és ünneplő híveknek, a szállásadó házigazdák vendégszerető kedvességéről pedig külön fejezetet lehetne írni!).

A székelykeresztúri utazás megszervezésében és az idegenvezetésben óriási feladatot vállalt magára *dr. Lőrincz Ernőné Ildikó*. Amerre csak megfordultunk az autóbusszal (Szejké-füzdő, Parajd, Szováta, a Homoród-völgye, Vargyas, Tusnádfüzdő, Csíksomlyó, a Tolvajos-tető, stb. stb.), mindenhol a hely nevezetességével összefüggő szakszerű magyarázatot kaptunk. A magyarázatokat minden alkalommal nagy jártasságot eláruló szakértelemmel, izes nyelven hallottuk.

A jubileumi találkozó fényét emelte a magyar kormány jelen levő két magasrangú tisztségviselője: *dr. Pusztai Erzsébet*, népjóléti minisztériumi államtitkár és *dr. Dobos Krisztina*, a Művelődési és Köznevelési Minisztérium helyettes államtitkára.

Illesse e helyről is őszinte köszönet a szervezőket, a résztvevőket, a magyar kormány hivatalos kiküldötseit, egyszerűen: mindenkit!

Gálffy Gábor



In memoriam

Főtisztelendő dr. KOVÁCS LAJOSNÉ Vaska Klára

Erdély unitárius püspökének hűséges felesége, életének 69., boldog házasságának 45. évében 1993. május 23-án rövid szenvedés után örökre eltávozott szeretteinek – férjének, gyermekeinek, unokáinak – köréből.

Kolozsvárott a házsongárdi temetőben százpalástos unitárius lelkész állta körül a koporsót. Siratták a nagyasszonyt, aki majdnem minden falusi útjára elkísérte férjét és szólt az asszonyok felelősségéről mint az Unitárius Nőszövetség országos elnöke.

Férje oldalán az unitárius nagyvilágban, az Egyesült Államokban, Kanadában, az európai országokban szelíd mosolyával, halk szavakkal az ősi unitárius falvak papnőinek példáját követve békességet és szeretetet hirdetett.

Dr. Szabó Árpád rektor idézte az evangélium szavait: „Szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket”.

A világ minden tájáról érkezett táviratok a nagy együttérzést tanúsították.

A *Kriza* sírkertben – férje őseinek nyughelyén – temették el Kolcsár Sándor esperes búcsúztatója után, képviselőnkben dr. Jakab Jenő lelkész vett részt.

Magyarország és Budapest unitáriusai – köztük e sorok írója is – emlékezetét örökre megőrzik.

dr. Ferencz József

A ma és a holnap unitarizmusáról

A KERESZTÉNY HIT EGYSZERŰSÉGE

Az amerikai unitárius-univerzalista negyedévi folyóirat, az U.U. CHRISTIAN 1992. évi egyesített 1-2. száma „Az unitárius szellemiség klasszikusaként” Palfrey PERKINS hat előadását jelentette meg „CHRISTIAN SIMPLICITIES” címmel. Az 1883-ban született és 1976-ban meghalt Perkins egyik alapítója volt 1944-ben az U.U. Christian-nek. A most újranyomott előadások 1954-ben hangzottak el és azóta kiérdemelték, hogy az unitárius szellemiség klasszikus értékei közé kerüljenek. Az előadások tartalmát illetően nem lehet nem meglátni a rokonságot századunk első felének legnagyobb hatású teológusának TEILHARD DE CHARDIN-nek szellemiségével.

1. Az egyszerűség eltűnése.

A szerző úgy látja, hogy a kereszténységhez fennállásának évszázadai során sok olyan magyarázat tapadt, amelyek csaknem elfedték a lényegét. A teológiai viták és értekezések, a kialakított és elfogadott hitvallások azonban kereszténység fejlődésének csak egyik, külső oldalát mutatják. Fel kell emellett ismerni, hogy van a keresztény hitnek egy belső oldala is, a benső egyszerű hit, amely az emberek áhitatában él, századról-századra alig módosult, ma is világosan és frissen újra és újra felszínre kerül az egyszerű emberi életek keretében. Ha a mai világban Jézus személyiségének és szerepének hatását keressük, úgy azt elsősorban ott találhatjuk meg, ahol mindig is rejtőzött, az emberi élet egyszerű gondolataiban és cselekedeteiben. Itt éli meg valóságát az egyszerű keresztény hit, ellenállva a teológiai és egyházi kereszténység formális, bonyolult megfogalmazott bemutatásának. A kereszténység jelene és jövője szempontjából kulcskérdés, hogy egyrészt sikerül-e a *jézusi* keresztény hit lényegét eredeti tisztaságában és egyszerűségében visszahozni, a hozzátapadt de a lényegéhez nem tartozó vagy attól idegen tartalom gondos leválasztásával, másrészt, hogy ezt az egyszerű keresztény hitet a modern emberi gondolkodás és életfelfogás keretében is vonzóvá tudjuk-e tenni. Ez az utóbbi feltétel legalább olyan fontos, mint az előbbi, hiszen a modern felvilágosult gondolkodást mély szakadék választja el a hagyományos teológiától, ugyanakkor az emberi lélekben örökké él a tisztaság, az igaz értékek, a lelki békesség utáni vágyakozás, amit csak a bensőséges hit adhat meg. Az ortodox köztötségekből kibontakozó egyszerű keresztény hit nem kerülhet ellentétbe az emberi gondolkodás bármely új eredményével, hiszen a hit és a tudás egyaránt az embert meghatározó tartalmi vonások, amelyek nem ütközhetnek egymással, minthogy a mindenkor vallásos hit a mindenkor ismereteken túl és felül realizálódik. A hit ugyanis már nem hit, ha tényeken vagy logikán nyugszik, és nem alapulhat valamilyen kétségtelen tényen vagy nyilvánvaló eredményen. A hitbeni igazságot a lélek bizonyossága tárja fel számunkra, ami egészen más, mint az értelem bizonyossága. Pál apostol írja a zsidókhöz szóló levélben (11, 1): A hit pedig a reménylett dolgoknak valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés.

A Jézus halálát követő évszázadok vallási gondolkodói csodálatra méltó erőfeszítéseket tettek egész életüket arra szentelve, hogy az új vallás jellegét meghatározzák, filozófiáját kidolgozzák, hitelvi rendszerét felépítsék. Odaadó fáradozásuknak, valamint az új közösségek élettel, hősi és szívélyes életének jutalma a fiatal egyház gyors növekedése és virágzása volt. A korai évszázadokban megfogalmazott (római, niceai, konstantinápolyi, efezusi és kalcedoni)

hitvallások voltaképpen tükrözték is a teológia akkori tartalmának lényegét, és azt sem lehet elvitatni, hogy jelentős szerepük volt az egyház megszilárdulásában, a szervezetlenség, a szétszóródás, a szentimentális idealizmus behatolása veszélyének elhárításában. A baj abban volt, hogy a hitvallások szigorú dogmákká merevedtek, ellenálltak minden későbbi felismerés behatolásának, a vallási megújulási kísérletek elleni harc kemény fegyverévé váltak, sőt a közben társadalmi hatalommá vált egyház a tudományos fejlődéssel is szembehelyezte konzervatív és rugalmatlan dogmáit. Ha elfogulatlanul nézzük ezeket a hitvallásokat, nem lehet kétségbevonni, hogy már nem a jézusi egyszerű, tiszta fogalmakat tükrözik, nem az általa megfogalmazott krisztusi keresztény hitet tartalmazzák, hanem azokat a halála után megformált hitelveket, amelyekben egyre nagyobb helyet foglalt el a görög metafizikus és dialektikus gondolkodás, túldefiniálva a hit minden elemét, valamint a közéleti misztika is, amelyek együttesen végül is teljesen elfedték, a legmélyebb rétegekbe szorították vissza az eredeti egyszerű krisztusi hitet. Tegyük hozzá, hogy a korai kereszténység hitvallásait a késő középkor nyugati keresztény egyháza tovább erősítette és a reformáció sem oldotta fel, hanem lényegükben változatlanul hagyta a bennük foglalt hitelveket.

Jézus evangéliuma félreérthetetlenül csak egyetlen Istenről, az Atyáról tanított, aki lélek, igazság, szeretet, és akit lélekben és igazságban tudunk egyetlen személyében imádni és aki személyválogatás nélkül mindenkinek felkínálja szeretetét. Az egyszerű kereszténység első főparancsa ennek a szeretetnek a viszonzása, hogy teljes szívből, lélekből és elméből szeressük mi is Istent. Ehhez az egyszerű krisztusi egyistenhithöz társult Jézus halála után a Fiúisten megvallása. Ezzel az emberi történelem Jézusa Krisztusként – jóllehet valóságos emberi természetét is vallották ugyan, mégis – valóságos Istenként örök érvénnyel az Atyaisten mellé került az égi hierarchia és a földi egyházi hierarchia Uraként. Jézus evangéliumában nem olvashatunk arról, hogy Ádám ősbűne miatt Isten a későbbi generációk minden tagját már születésüktől fogva az áteredő bűn miatt kárhozatra ítélte volna. Azt sem jelentette ki, hogy önmaga életét ezért az ősbűnért adja elégtételként a szerető Atyának mint engesztelő áldozatot. A Názáreti Jézus azért jött, hogy örömhírt hozzon, hogy ki nyilatkoztassa Istent, a szerető Atyát, hogy Isten országát az emberi szívekben építse fel és a törvény szolgálata helyett az élet szabadságát és békéjét nyújtsa az embereknek, akik mindannyian Isten szeretett gyermekei. Ezért a küldetésért kész volt életét is odaadni és halálával is tanúsítani az Isten és az ember iránti önzetlen, önfeláldozó szeretetét. Isten igazságosságának a Krisztus halálát követelő beállítása nem egyeztethető össze a jézusi tanítások egyszerűségével, az isteni szeretet általános érvényével.

Abban a hitben, amelyet az egyház fogalmazott meg, az egyszerű krisztusi lényeg már alig ismerhető fel. A hit, amelyre Jézus anélkül hívott, hogy ezt a hitet definiálta volna, az a hit, amely Pál apostol szerint Isten ajándéka az üdvösség elnyeréséhez, az egyházban meghatározások és magyarázatok szövevényébe került és a kereszténység alapját jelentő egyszerű hit elvesztette valós tartalmát és a hit helyét elfoglalta a vallásosság, ami pedig semmiképpen nem azonos a hittel, miként nem tehető egyenlőségi jel az ortodoxia és a kereszténység közé sem.

dr. Sztankóczy Zoltán

(Folytatás a következő számban)

Az Egyházi Képviselő Tanács ülése

Folyó év második negyedévi rendes ülését az EKT 1992. június 5-én tartotta. A nagyszámban megjelent tanácsosok pozitívan értékelték a tavaszi rendkívüli főtanácsülés (IV.3.) eredményeit, így a győri önálló egyházközség megalapítását, az elnökség mint vezetőtestület kodifikálását, az új tisztségviselők megerősítését és a Főtanács, valamint Képviselő Tanács illetve fegyelmi bizottságok kiegészítését, újraszabályozását. Kiemelhető még az átfogó egyházi jogalkotási program elfogadása, ami azt jelenti, hogy 1994 őszére korszerű szervezeti és fegyelmi törvényt, nyugdíjszabályzatot és kinevezési választási törvényt, belső ügyviteli és oktatási szabályzatot kell kidolgozni. Az EKT kijelölte az egyes címek irányító szerkesztőit, akik a tervezetek kimunkálásához haladéknélkül hozzákezdhetnek. Ami az Egyház nem kívánt terhére, a Huszti-féle kártérítési kérdést illeti, az EKT sajnálattal vette tudomásul, hogy peren kívüli önkéntes teljesítés hiányában kénytelen az ügyet igazságszolgáltatási fórumokra vinni. Ilyen értelemben megbízást adott dr. Jakab Jenő lelkész jogtanácsosnak a szolgálati lakás kiürítése, és dr. Murvai Sámuel jogtanácsosnak a gazdálkodási hiány tárgyában bírósági eljárás megindítására.

A gazdasági kérdések körében az EKT elfogadta a MUE 1993-ra szóló végleges költségvetését, továbbá indokolt mértékű központi támogatást szavazott meg a hódmezővásárhelyi és korcsordi egyházközségnek beruházási célokra.

A személyi ügyekre áttérve az EKT – dr. Jakab Jenő javaslatára – kooptálta tagnak a képviselő tanácsba (az elhunyt Török Tamás helyére) Szücs György pestszentlőrinci presbiter-tanácsost, majd dr. Kozma Tamásról hallgatott meg előterjesztést. Az előadó dokumentálta, hogy Kozma Tamás afia rendszeres kapcsolatot tart az Egyesítő Egyház szervezeteivel (pl. PWPA = Professzorok a világbékéért), ami összeférhetetlen egy unitárius vezetőtestület egyidejű betöltésével. Az EKT egyhangúlag úgy döntött, hogy dr. Kozma Tamást felfüggeszti teológiai intézeti felügyelő gondnoki megbízásából; ennek folyományaként nevezett EKT-tagsága is szünetel. A Képviselő Tanács ugyanakkor határozatban határolódott el egyes szekták (Moon, Scientology) vallási vagy világi szervezeteitől s ilyen értelemben hivatalos nyilatkozat kiadására kötelezte az Elnökséget.

Fontos helyet kapott az EKT anyaegyházzal fennálló kapcsolatunk szorosabbra fűzése. Az ügy jelentőségére tekintettel az e tárgykörben hozott határozatot teljes terjedelemben közöljük.

„A külföldi kapcsolatok tárgyában 1992. II. 1-én hozott határozatára visszautalva, az EKT újlag kiemeli az erdélyi anyaegyházzal való szoros és rendszeres kapcsolattartás fontosságát. Ennek megvalósítása érdekében – az 1992-ben történt kezdeményezésekre és a Székelykeresztúron 1993. V. 9-én lezajlott ad hoc egyházközi beszélgetésre is figyelemmel, bizottságot jelöl ki az alábbi összetételben:

Püspök, Főgondnok, Jogtanácsos, Egyházi titkár

Akadályoztatás esetén a püspököt a püspökhelyettes vagy a közügyigazgató, a főgondnokot a főgondnokhelyettes képviseli.

A bizottság az erdélyi anyaegyháznál létrehozandó hasonló testülettel összehangoltan kialakítja a munkamódszerét, a találkozók tematikáját, röviden: együttműködési szabályzatát.

Irányelvként az EKT leszögezi a kapcsolattartás folyamatosságát, ami negyedévente történő tájékoztató-egyeztető megbeszéléseket jelent felváltva Kolozsvárott, illetve Budapesten. A megbeszélések terjedjenek ki elvi és gyakorlati értelemben az egyházi jogalkotás, a Teológiai Intézet és a lelkész-utánpótlás, a kiadvány és dokumentáció-

csere, az unitárius szertartásrend és teológia kérdéseire, közös rendezvényekre, és kölcsönös meghívásokra, ösztönző ügyekre és minden, a két egyházat érintő problémára.

Sürgősséggel kell foglalkozni a Magyarország számára Kolozsvárott történő lelkészképzéssel (létszámgigény, költséghelyezés), továbbá ezen belül a budapesti evangélikus karon tanuló hallgatók diplomaszerezésével (átiratkozás, különbözeti vizsgák, stb.), végül a budapesti Unitárius Teológiai Intézet ilyen státuszának formális megszüntetésével és a helyébe lépő intézmény kialakításával (elnevezés, jogosítványok: külföldi oklevelek honosítása, lelkész-utóképzés, világiak képzése, diakónia)."

Végül beszámolókat hallgatott meg és vett tudomásul a testület „elnökileg intézett” folyó ügyekről, egyházi életünk eseményeiről és a székelykeresztúri gimnázium 1993. V. 9–15. között rendezett bicentenáriumi ünnepségéről. Utóbbin Egyházunk magas szinten képviseltette magát és híveink egy kb. 30 fős csoportja autóbuzos kirándulást is tett a Székelyföldön, melynek talán legszebb, legmeghittebb állomása a vargyasi látogatás volt.

Dr. Lőrincz Ernő

Az utóbbi időben szárnyra kelt híresztelések és azok kapcsán hozzánk – különböző forrásokból – érkezett jelzések, valamint híveink és a szélesebb közvélemény tájékoztatásának szükségessége arra kényszerítenek, hogy Egyházunk nevében az alábbi

NYILATKOZATOT

hozzuk nyilvánosságra:

Történelmi Egyházunk, a Magyarországi Unitárius Egyház ötödik évszázados fennállása alatt mindenkor megőrizte önállóságát és függetlenségét.

Nem felel meg a valóságnak az a híresztelés, hogy Egyházunknak bármiféle köze vagy kapcsolata volna a SUN MYUNG MOON tiszteletes által vezetett ún. „EGYESÍTŐ EGYHÁZZAL”, vagy az általa alapított CAUSA INTERNATIONAL nevű világi szervezettel, a Professzorok a Világbékéért (PWPA) nevű szervezettel, illetve bármilyen nevű, de hasonló célú vallási vagy világi szervezettel. Ezekről sem anyagi, sem más természetű juttatást soha nem kapott és nem is fogad el. Velük soha nem működött együtt semmiféle vallási vagy világi tevékenységben és ezt a jövőben sem teszi.

Mások vallási meggyőződését tiszteletben tartva, saját keresztény unitárius hitelveinket sem módosítani, sem más irányzatok befolyására megváltoztatni nem szándékozunk.

Kérjük, hogy fentiek, mint tények és mint az egész és egységes Magyarországi Unitárius Egyház számára felelősséggel kötelező kijelentések, mindenki számára szolgáljanak szíves tudomásul.

Budapest, 1993. június 15.

Magyarországi Unitárius Egyház
Képviselő Tanácsa

Levél az IARF főtitkárától

Dr. Robert Traer világszövetségünk, az IARF főtitkára május elején meglátogatta egyházunkat is, útban a székykeresztúri ünnepekre. Budapesten megbeszélést folytatott egyházunk lelkes és világi vezetőivel. Komolyan érdeklődött jövőbeni terveink iránt, különös tekintettel a volt egyházi ingatlanokra vonatkozóan.

Visszatérve Oxfordba a főtitkár meleg hangú levélben köszönte meg Bencze Márton egyházfőnek a szíves budapesti vendéglátást, a Kolozsvárig való külön autóbust, melyet számára biztosítottunk.

Levelében hangsúlyozottan kitér a magyarországi vallásos helyzetre, a készülöben lévő új egyházi törvénymódosításra, majd felhívja az egyházfőn keresztül híveink figyelmét egyes, a nyugati unitáriusok által veszélyesnek ítélt vallási közösségekre, ún. „szektákra”.

Az alábbiakban szó szerint idézünk leveléből:

„... az unitárius és „Szabadelvű Vallások Világszövetsége, az IARF-nek nincs semmilyen szervezeti kapcsolata az Egyesítő Egyházzal, ill. a Scientology Egyházzal, sem azok bármilyen szervezettel, vagy csoportjával. Az IARF soha nem szponzorált, szervezett, vagy vett részt olyan programokban, melyeket a fent említett két egyház kezdeményezett, soha nem vállalna közös platformot azok képviselőivel.

Az oka ennek nagyon egyszerű, mindkét szervezet olyan megtévesztő módon közeledik másokhoz, mely félreérthető. Pld.: az Egyesítő Egyház az összejöveleik készített fotókat úgy használja fel, mintha az azokon szereplő résztvevők az adott egyház támogatói, vagy tagjai lennének, holott lehet, hogy az illető személyek pusztán érdeklődésből voltak jelen. Továbbá az Egyesítő Egyház tevékenységét különböző szervezetek neve alatt rejti el, amelyek nemzetközi vallások közötti csoport néven működnek, ugyanakkor az Egyesítő Egyház közvetlen felügyelete alá tartoznak. Egy szabad társadalomban joga van minden vallási felekezetnek, hogy tevékenykedjék – ameddig a törvényeket nem sérti, de az IARF és tag egyházai nem fognak együttműködni ezekkel a szektákkal.”

Dr. Robert Traer főtitkár itt tartózkodása során megbeszélést folytatott a „Fehérházban” a *Parlament Emberjogi, Vallási és Kisebbségi Bizottságának* alelnökével.

Pünkösöd-e a Pünköszt?

Mikor hatvan évvel ezelőtt a kolozsvári unitárius teológián Gálfi Lőrinc újszövetségi és görög nyelvi professzortól a görögöt tanultuk, felhívta figyelmünket, hogy a magyar pünkösöd szó helyesen pünköszt, mert a görög Πεντηχοστη szóból származik. Korábbi énekeskönyveink is a pünköszt kifejezést használják és Dr. Borbély István professzor is egyik, a teológiai hallgatók részére kiadott hit-tan jegyzetében (az én példányom a háborúban elkallódott, így nem tudom szó szerint idézni) a pünköszt mellett foglalt állást. Mikor dr. Rezi Elek kolozsvári teológiai professzornak erről beszéltem, ő a pünkösöd kifejezést helyeselte.

Dr. Jakab Jenő

A Szerkesztőség megjegyzése: A „pünköszt” a mai helyesírás szerint „pünkösöd”-ként írandó. (Helyesírási kézikönyv; Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991; 512. oldal.)

Kirchentag 1993

A német Evangélikus Egyház június 9–13. között Münchenben rendezte meg a 25. Kirchentag-ot. (Szabad fordításban: *Vallási Napok*) A kétévente rendezésre kerülő esemény, mely az ökumené jegyében zajlik, az idén különösen aktuális címet kapott: *Nehmet einander an – fogadjátok el egymást!*

A rendezvénysorozat központja a müncheni vásárváros volt, de a programok az Olimpiai faluban, a különböző templomokban és magában a városban is zajlottak. Választék volt bőven: ökumenikus istentiszteletek, Bibliamagyarázatok, zenei- színházi fesztivál, fiatalok fóruma, nők fóruma, idősek fóruma stb., és a különböző egyházi karitatív szervezetek bemutatkozása. Jómagam a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálattal mentem. Egyik pavilonban rendeztük mi is meg kiállításunkat a Szeretetszolgálat menekültügyi, külföldi és hazai szociális munkájáról. A nagyszabású eseménysorozat 150–200 ezer embert vonzott, és örömmel láttam, hogy az érdeklődők több mint fele fiatal volt, akik egyaránt érdeklődtek a vallási, valamint a menekültügyi és szociális problémák iránt. Jó lenne, ha nálunk Magyarországon is egyszer elkezdődne, és később hagyományává válna egy ilyen Kirchentag-szerű, ökumenikus rendezvény, amely az embereket és a vallásokat egyaránt közelebb hozná egymáshoz.

Bencze Franciska



Neukamm elnök magyar állami kitüntetése

Dr. Karl Heinz Neukamm, a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat tiszteletbeli elnöke a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat nemzetközi és menekültügyi munkájának támogatásában vállalt kiemelkedő szerepéért a Magyar Köztársaság Érdemrend Középkeresztje kitüntetésben részesült.

Az érdemrendet, amelyet Göncz Árpád köztársasági elnök adományozott, Jeszenszky Géza külügyminiszter adta át 1993. június 24-én a stuttgarti magyar konzulátuson.

Neukamm elnök az érdemrend átvételekor hangsúlyozta, a Német Protestáns Szeretetszolgálat nagyra értékeli a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat kelet-európai térségben kifejtett tevékenységét, az európai szeretetszolgálatok együttműködésében vállalt szerepét.

Ugyancsak elismeréssel szólt a magyar kormányzati és nem kormányzati szervezetek menekültügyi munkájáról is.

Egyházközsegeink életéből

Ötvenéves évforduló

Bennsőséges ünnepséget rendezett a Budapesti Unitárius Egyházközség és egyetemes egyházunk *Bencze Márton* lelkész, püspökhelyettes tiszteletére, akit 1943. júli. 1-el neveztek ki a Högyes Endre, (akkori Rákos) utcába segédlelkésznek.

Az ötven éves évfordulóra rendezett ünnepi istentiszteletre, júni. 12-én került sor, a volt Misszió házban. A szószéki szolgálatot *Bencze Márton*, mint ünnepelt végezte, majd a köszöntők sorában elsőként erdélyi egyházunk főpásztora, *dr. Kovács Lajos* püspök evangéliumi idézettel, tartalmas beszédben szólott. Őt követte *Bartók Béla* főgondnokunk, *dr. Ferencz József* ny. püspök, aki személyesen is jelen volt *Bencze Márton* 50 évvel ezelőtti beiktatóján.

A kolozsvári teológia nevében, ahol *Bencze Márton* lelkészi oklevelét szerezte *dr. Szabó Árpád* szólott, őt követte a hazai lelkészi kar és budapestiek nevében, a budapesti társlelkész, *Orbókné Szent-Iványi Ilona* „akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai” Róm. 8,14. Igével. Kifejezte köszönetét az ünnepeltnek azért a példamutató életért és szolgálatért, amelyet egyházunkért végzett az öt évtized alatt.

Híveink a Högyes utcai templomot zsúfolásig megtöltötték, lelkészeink közül is többen jelen voltak, egyházunk világi vezetői, presbiterei társaságában.

A meghitt, felemelő ünnepséget szeretetvendégség követte, ahol a hívek találkozhattak erdélyi egyházunk vezetőivel, s alkalmuk volt felidézni az elmúlt évtizedek egyházi eseményeit.

Pestszentlőrinc

Pestszentlőrincen Pünkösd első napján az ünnepi istentisztelet keretében *dr. Jakab Jenő* lelkész a szószékről köszöntötte *Dr. Kovács Lajos* kolozsvári unitárius püspököt, akinek hitvese váratlan elhunyt a kalmából kifejezte az egyházközség és a maga nevében őszinte együttérzését.

Dr. Kovács Lajos az úrasztala mellől köszönte meg a részvétnyilvánítást. Közvetlen hangon mondta el, hogy még a Főtisztelendő asszony életében ígérte meg szolgálatát a pestszentlőrinci gyülekezetnek, és most, mély gyászában is teljesítette ígértét. Főpásztori szavait azzal fejezte be, hogy megáldotta a konfirmáló növendékeket és a templomot zsúfolásig megtöltő gyülekezetet.

Konfirmációs ünnepség a Nagy Ignác utcai templomban

1993. május 30-án, pünkösd ünnepén a gyülekezet előtt megjelent és hitéről vallást tett 19 ifjú, akik az 1992-1993-as vallás-kölcsei nevelői év során példás szorgalommal elsajátították az unitárius vallás hittételeit és az Unitárius Káté kérdéseinek megválaszolásával bizonyították, hogy alkalmassak arra, hogy az Unitárius Egyház önálló tagjaivá váljanak és részesülhessenek életükben először az úrvacsorai kenyér és bor jelképes kegyeiben.

A felemelő szertartás során csodálatos pünkösd közösséggé forrt össze az egész gyülekezet. Múlt, jelen és jövő együtt és egyszerre tett tanúbizonyságot az egy Isten és ember-szeretet örök eszméi mellett.

A szertartás végén az ifjak fogadalomtétel és esküvel kötelezték el magukat az Unitárius Egyház szolgálatára. Ezt követően *Bencze Márton* püspökhelyettes kézzel megáldotta és bibliai igékkel bocsátotta útjukra az ifjakat.



A felkészítésért és a csodálatos ünnepséget illesse köszönet *Orbókné Szent-Iványi Ilona* lelkésznőt, *Sándor Gy. Mátyás* hitéleti munkatársat, *Vadady Attila* kántort, valamint *Muszka Ibolya* és *Szolga Tökés Sándor* hitoktatókat.

Isten áldása kísérje az ifjak és az egész gyülekezet életét.

„Legyetek okosak mint a kígyók és szelídek, mint a galambok”

(-Mt:10,16-)

Konfirmáció Kocsordon



Két év után, május 23-án, újra konfirmáció volt Kocsordon. Három helybeli növendékünk, *Jakab Emese*, *Jakab Endre* és *Székely Anett* mellett három környékbeli is konfirmált: *Dusa Diána* Debrecenből, *Felhős Dávid-Ferenc* és *Kovács Szabolcs* Vásárosnaményből. A helybelieket nem volt nehéz kifogástalanul felkészíteni. Tulajdon szorgalmuk és szüleik odaadó öntudatossága színvonalas szereplést eredményezett. Kettejük testvére: *Jakab Sanyika* és *Székely Borika* megható szavalattal kedveskedett testvérének és a szép számú templomi közönségnek. A vendégkonfirmálók felkészítésében *Felhős Szabolcs* szörványgondnok segítette.

A helybeli szülők gondoskodtak a templom pazar feldíszítéséről. Ehhez *Jakab Ferenc* unitárius virágkereskedőtől ajándékba is kaptunk dísznövényeket. A konfirmáció megörökítésére a szülők egy mikrofont adományoztak a villanyorgonához, és két szép, ernyős csillárt az imaterembe. Az adományozáshoz a vendégek is hozzájárultak. Az egyházközség imakönyvet és *Török Tamás*, nemrég elhalt író atyánkfia Unitáriusok c. könyvét ajándékozta mindenik növendéknek. *Felhős Szabolcs* a Protestáns

Kör részéről minden növendéknek egy-egy emléklapot adott, saját három növendékének pedig külön ajándékozott egy-egy könyvet és emléklakettet. Ez utóbbiból, pár szál virág kíséretében a lelkésznek is. A virágokat az *Ab-rudbányai* emléktáblához tette a megajándékozott.

Az ünnepség magával ragadta a gyülekezetet, tovább mélyítve az unitárius hitet. Az összehangolás nehézségeinek elkerüléséért a gyülekezet mégis kéri, hogy a lelkész a szörványt külön szolgálja ki. Erre nézve tehát az 1990-ben kötött megállapodás szerint fogunk eljárni.

Nyitrai Levente

„Évzáró”

Ez év június 14-én meghitt, családi ünnepségen búcsúztunk el egymástól, befejezve az 1992/93 évben tartott bibliórák sorozatát. Meg vagyok győződve, hogy az évközi bibliórák minden egyes résztvevőjének felejthetetlenek maradnak az egyes összejövetelek. Illesse ezért köszönet és hála a szervezésben óriási munkát végzett *Bencze Márton* püspökhelyettes urat és *Orbókné Szent-Iványi Ilona* lelkész nőt, a bibliórák megtartásában fáradságot nem ismerő *dr. Sztankóczy Zoltán* atyánkfiaát, valamint a mindig lelkesen közreműködő *Tárkányi Imréné Emmikét*, és az egyes összejöveteleink minden aktív közreműködőjét. Adja Isten, hogy egy év múlva ugyanilyen sikeres biblióra-ciklusról tudjunk beszámolni és köszönetet mondani a megrendezésben részes minden hívűnknek.

Gálffy Gábor

Külföldi Hírek

Az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem ebben az esztendőben először Erdélyben, Szovátán tartotta évi akadémiái napjait, jelentős számú erdélyi és magyarországi résztvevőkkel. Az ökumenikus kerekasztal beszélgetés hivatalos meghívottja *Orbókné* lelkész nőt volt, de a konferencián részben részt vett *Kolcsár Sándor* marosvásárhelyi esperes és *Kis Mihály* hódmezővásárhelyi lelkész is.

Az EPMSZ vezetőségében két unitárius vallású tag is van: *dr. Kende Péter*, Párizsban élő tudós, és *Ferenczy Sándor*, kinek édesapja kolozsvári gimnáziumi tanár volt.

A protestáns szabadegyetem új elnököt választott *Szöllőssy Pál*, Zürichben élő mérnök személyében, aki a svájci magyar protestáns gyülekezetek világi elnöke, széles látóköre, nagy műveltsége, nyitott egyénisége mindenképp alkalmassá teszik e feladat ellátására.

Az Amerikai Unitárius és Univerzalista Egyház (UUA) 1993. júni. végén, Észak-Karolina államban tartotta rendes évi közgyűlését. A közgyűlésre, majd az azt követő nemzetközi elnökségi megbeszélésre *Orbókné Szent-Iványi Ilona* lelkész kapott meghívást, aki köszöntőjében tolmácsolta egyházunk jókívánságait, és kérte, hogy szenteljének nagyobb figyelmet kis egyházunk dolgaira, problémáira.

A közgyűlés során új vezetőség választásra is sor került. A megválasztott új egyházi elnök, *dr. John Buehrens*, volt New-York-i vezető lelkész, a moderátor-főgondnok; *Denise Davidoff* üzletasszony lett.

HÍREK

A Fővárosi Önkormányzat június 23-án fórumot rendezett az egyházakkal való kapcsolatok fejlesztésének megalapozása céljából. A témák között szerepelt az egyházi ingatlanok helyzete, az Önkormányzat és az egyházak együttműködése a szociális munka területén. *Demszky Gábor* főpolgármester megnyitó szavai után *Paskai László* bíboros, *dr. Hegedűs Lóránt* református, és *dr. Harmati Béla* evangélikus püspök méltatták, a nehézségeket is megemlítve az elmúlt időszak együttműködését. Egyházunkat *dr. Lőrincz Ernő* főgondnokhelyettes-jogtanácsos, *dr. Jakab Jenő* lelkész-jogtanácsos és *ifj. Bencze Mártonné* a Szociális Bizottság vezetője képviselte.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Elnöksége ünnepélyes megemlékezést tartott a Kálvin téri református templomban az *Ökumenikus Tanács* megalakulásának 50. évfordulója alkalmából. Az ökumenikus istentiszteleten ígét hirdett *dr. Hegedűs Lóránt* református püspök, a Zsinat elnöke. Egyházunk részéről *Bencze Márton* püspökhelyettes vett részt a megemlékezésen és az utána következő ünnepi közgyűlésen.

A Szlovák Köztársaság Nagykövetsége állami ünnepük, és *Szent Cirill és Szent Metód Napja* alkalmából kisplasztika- és éremkiállítás, valamint fogadást rendezett a Szlovák Kulturális Intézetben. A megnyitón, és az utána következő előadáson, amely felelevenítette Cirillhez és Metódhoz kapcsolódó szlovák hagyományokat, *Bencze Márton* püspökhelyettes volt jelen.

Dr. Murvay Sámuel egyházunk vezető jogtanácsosát június 20-án az Erdélyi Körök kongresszusán az **Erdélyi Szövetség** alelnökének választották, amely a Magyarok Világszövetségének tagszervezete. A megtisztelő feladathoz szívből gratulálunk, és eredményes munkát kívánunk atyánkfiaának.

Erdélyi körútja során a tordai országgyűlés 425. évfordulójának ünnepségén részt vett és beszédet mondott *Pozsgay Imre*.

„Az európai államok és az egyházak kapcsolata a megváltozott világban” címmel tartottak nemzetközi konferenciát Budapesten május 26–28-ig. A háromnapos tanácskozás céljaként tüzték ki, hogy az államok és az egyházak közötti legfontosabb kérdéseket

olyan mélységben tárgyalják meg, hogy rátaláljanak arra az útra, amely ezt a rendkívül fontos társadalmi problémát a hívők igénye szerint oldja meg. Az angol és német nyelvű szekcióüléseken, ahol az egyházak jogi, oktatási és szociális szerepéről folyt tanácskozás, egyházunkat *Bencze Márton* püspökhelyettes, *Orbókné Szent – Iványi Ilona* lelkész nőt és *ifj. Bencze Mártonné* képviselte.

A Dévény Anna Alapítvány jótékonyági gálaestet rendezett május 26-án a Városháza dísztermében. A bevételt a jótékonyági adakozást, valamint a neves művészek felajánlott fellépti díját a nehéz helyzetbe került Alapítvány használja fel fennmaradása érdekében, hogy 600 mozgássérült gyermeket továbbra is gyógyítani tudjon.

HALOTTAINK

- Demeter Izsák 79 éves
- Nándori Sándor 73 éves
- Dr. Nemes Nagy Józsefné Bíró Erzsébet 97 éves
- Rohácsi Jánosné A. Ötvös Zsuzsanna 82 éves
- Máté Zoltán 83 éves
- özv. Dávid Károlyné Szép Ida 87 éves
- Szűcs Mihályné Szatmári Zsófia 77 éves
- dr. Krasznai Antalné Konecz Judit 75 éves

Isten adjon csendes pihenést eltávozott testvéreinknek az anyaföld ölében, lelküknek üdvösséget, a hátramaradt gyászolóknak pedig vigasztalást.

Laptulajdonos:
a Magyarországi Unitárius Egyház

Főszerkesztő:

Orbókné Szent-Iványi Ilona

A szerkesztőség munkatársai:
Sándor Gy. Mátyás, Gálffy Gábor,
Bencze Franciska

A szerkesztőség címe:
V., Nagy Ignác utca 4. Budapest, 1055.
Telefon: 111-2801

Terjeszti a Magyar Posta.

Előfizethető

bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál,
a hírlapkézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál
(HELIR) Budapest XIII., Lehel u. 10/a
– 1900 –, közvetlenül vagy postautalványon,
valamint átutalással
a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Évi előfizetési díj: 180,- Ft
Egyes szám ára 30,- Ft.

Index: 25 842

Készült a **Cerberus Kft.** gondozásában
(Budapest V., Kálmán Imre u. 23.
Tel: 132-3511)

Felelős vezető: Schmidt Gábor

HU ISSN 0133-1272